

De Bosbouwers gaat voor een nog veiligere school in een nog veiligere buurt!

We willen dat onze leerlingen zich veilig voelen

Veiligheid is een basisbehoefte van alle mensen. Je moet je veilig voelen om jezelf te kunnen ontwikkelen en gelukkig te kunnen zijn.

De school doet er alles aan om het voor iedere leerling (sociaal) veilig te maken. Maar we weten ook dat dit niet altijd lukt. Met name buiten het zicht van ouders en leerkrachten kunnen er vervelende dingen gebeuren. Dit zal niet vaak het geval zijn, maar iedere keer dat het wel gebeurt, is een keer te veel.

Incidenteel pesten

Wanneer leerlingen elkaar een keer plagen of vanuit frustratie pesten, is dit vervelend, maar niet direct schadelijk. We noemen dat incidenteel pesten. Incidenteel pestgedrag hoort bij het leerproces van kinderen. Het is normaal dat leerlingen met grenzen experimenteren en af en toe hun krachten meten. Het is de taak van de volwassenen om kinderen hierin vooral te coachen en te begeleiden, want het kan ook wel eens mis gaan. Op onze school werken we daarom met de Vreedzame school. Leerlingen worden zich bewuster van de rol die ze in een groep hebben en krijgen sociale vaardigheden aangeleerd.

Structureel pesten

Wanneer leerlingen herhaaldelijk pesten of gepest worden, noemen we dit structureel pesten. Structureel pesten kan ernstige en langdurig, negatieve gevolgen hebben. Zowel voor het slachtoffer, als voor de pester. Wanneer een leerling regelmatig pest, kan dat wijzen op (het begin van) structureel pestgedrag.

Een sociaal onveilige omgeving kan structureel pestgedrag uitlokken. Vervolgens maakt dit gedrag de omgeving weer sociaal onveilig. De leerling kan zo in gedrag terechtkomen, dat voor hem/haar noodzakelijk is om te overleven, maar ten koste gaat van anderen. Het gedrag wordt vanzelfsprekend om de eigen positie in de groep te verkrijgen en te behouden.

Deze positie wordt echter gemakkelijk bedreigd. Om dus niet zelf gepest of betrappt te worden, moet je jezelf dagelijks waarmaken. Zo kan de leerling onbedoeld en vaak ook onbewust, in een negatieve spiraal terechtkomen.

Als volwassenen hebben we vaak geen flauw idee wat er zich tussen leerlingen afspeelt

Structureel pesten is geen zeldzaamheid en vindt in elke speeltuin, bij elke sportvereniging en op iedere school plaats. Structureel pesten gebeurt in 80% van de gevallen onzichtbaar voor volwassenen. De volwassenen staan praktisch buitenspel, terwijl meer dan de helft van de leerlingen op de hoogte is. Zij praten er echter niet over, omdat dit risico's oplevert voor de eigen veiligheid. Bovendien hebben zij niet het vertrouwen, dat volwassenen het probleem kunnen oplossen. Ze kunnen er over praten, als ze voldoende veiligheid ervaren. En soms is dat pas jaren later.

Volwassenen kunnen eindelijk de sociale veiligheid waarborgen

De aanpak waarmee we op school aan de slag gaan, maakt het mogelijk om het voor alle leerlingen veilig te maken. Als volwassenen kunnen we voor de sociale veiligheid zorgen en leerlingen kunnen daarbij helpen, zonder risico te lopen.

De aanpak omvat vier stappen:

1. Melden van al het grensoverschrijdend gedrag.
2. Meldingen bespreken in het team.
3. Het bespreken met de leerling, u en de groep over wat er speelt en wat er nodig is om te stoppen.
4. Helpende maatregelen voor leerlingen die vast zitten in een patroon en het moeilijk vinden om op eigen kracht te stoppen

Deze stappen worden herhaald tot alle leerlingen zich veilig voelen. De ervaring leert dat 99% van de leerlingen kan stoppen. Ongeacht de situatie waarin ze leven, de beperkingen die ze hebben, of de ernst van hun gedrag.

Stoppen met pesten zonder drama

Openlijk praten met de leerlingen over het pesten, kan een enorme opluchting zijn. Leerlingen weten meestal precies wat er aan de hand is. Ze zijn blij, wanneer het voor ons ook geen geheim meer is. Er ontstaat al een gevoel van veiligheid, omdat de volwassenen geen drama maken, de melder niet wordt genoemd en de pester geholpen wordt om te stoppen.

Acht van de tien leerlingen die pesten, zijn na de informatieve klassenronde bereid om te stoppen. Voor sommige leerlingen is dat echter nog een stap te ver. Ze hebben geleerd dat ze zelf voor hun sociale veiligheid moeten zorgen. Het is erg moeilijk er op te vertrouwen, dat de volwassenen het zullen regelen. Leerlingen gaan volwassenen pas vertrouwen, als zij iets gaan doen en laten zien, dat er duidelijke grenzen zijn.

Ouders

Binnen drie tot zes maanden kan iedere leerling gestopt zijn met structureel pestgedrag. In de klas heerst dan een open sfeer en er wordt gemakkelijker gesproken over gedrag dat niet oké is. Tijdens het proces van herstel zullen de ouders steeds worden geïnformeerd. Ook zal er van u gevraagd worden om samen te werken met de school om

uw kind te ondersteunen bij het stoppen met structureel pestgedrag. In de volgende nieuwsbrieven wordt hier verder op ingegaan.

Het doel van het melden

De aanpak begint met het installeren van een online meldsysteem. Dit meldsysteem is permanent bereikbaar via een Stopknop op de website van de school. Leerkrachten, ouders en leerlingen kunnen alle grensoverschrijdende incidenten melden. De meldingen vanuit een bepaalde groep worden gezien door de leerkracht, die verbonden is aan die groep. De stuurgroep sociale veiligheid en de directeur kunnen alle meldingen inzien.

Het doel van het melden is om informatie te verzamelen over met name het structurele pestgedrag. De school gaat dus niet op iedere melding reageren. Het is natuurlijk vanzelfsprekend, dat er bij heel heftige meldingen, niet afgewacht wordt. De school kan na enige tijd vaststellen of er sprake is van incidenteel pesten of dat het pestgedrag een structureel karakter heeft.

Over het algemeen geldt dus dat we niet direct in actie komen. Is het beeld na enige tijd helder, dan wordt dit eerst in het team besproken en daarna in de groep. Eerlijk, open, zonder geheimen en zonder beschuldiging. Leerlingen die opvallen krijgen de kans om zelf te stoppen.

Wanneer leerlingen negatief blijven opvallen, wordt er uiteraard met de ouders van deze leerlingen contact gezocht. De vraag aan de ouders is om het met hun kind te bespreken, maar hem/haar vooral niet te verhoren, te verdedigen (er is immers geen schuld) of te straffen.

Wat zou uw kind zoal kunnen melden?

- ze kiezen je niet met gym
- je mag niet meedoen
- niemand wil naast je zitten
- er wordt niet naar je geluisterd
- ze maken je belachelijk
- je wordt geduwd
- ze maken grapjes over je
- je wordt uitgescholden
- ze noemen je homo of lesbisch
- je wordt uitgelachen
- je wordt steeds buiten gesloten
- ze maken je spullen kapot
- ze pakken je spullen af
- ze roddelen over je
- je wordt opgewacht of achtervolgd
- ze discrimineren je
- je wordt bedreigd
- je wordt geslagen of geschopt
- je wordt ongewenst aangeraakt
- je wordt dood gewenst in een sms'je

- je wordt betast of gezoend
- je moet geld geven
- je moet stelen
- je moet erover zwijgen

Tot slot

Misschien mist u de slachtoffers van pestgedrag in dit verhaal. Leerlingen die slachtoffer zijn, krijgen met deze aanpak de mogelijkheid om hun zorg, verdriet en angst op een veilige manier met ons te delen. Zij willen vaak juist geen gedoe en geen speciale hulp. Ze willen gewoon zichzelf kunnen zijn, geaccepteerd worden en mee kunnen doen. Leerlingen die zich slachtoffer voelen en gaan melden waar ze last van hebben, stappen uit hun rol en dit maakt ze sterker. Bovendien helpen ze de pesters om ook uit hun rol te kunnen stappen. Er ontstaat zo een meer sociaal veilige omgeving en daar wordt iedereen beter van.

Daar gaan we als school voor, met ú en met onze leerlingen!

Mocht u geïnteresseerd zijn of vragen hebben? Op de site www.m5groep.com kunt u terecht voor achtergrondinformatie en antwoord op uw vragen.